

Nro. 9.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indult Bétsből, Kedden Febr: uariusnak 1. 10 napján
1803 ik esztendőben.*

B é t s.

Erdély Országí Thesaurariális Titoknak Mélt.
Gróf Kálnocky Henrich Urat, valóságos Csász.
Kir. Kamarariussá nevezni méltoztatott Felséges
Urunk.

Itt néhány napoktól fogva szakadatlanúl es-
vén a' hó, az 1783-dik esztendőől fogva nem
volt Auftriában oly nagy hó, mint most van. Ezt
mondják leg alább a' lakosok. Bétsben alig lehet
járni az utzákon. — A' drágaság napról napra
nagyobb — egy tyuktojásnak közönséges árrá 4
krajtzár, két kis krumplinak egy kr.

Triest, Jan. 17-dikén.

Laitroma az itt ezen hónapnak 12-dikén, rész szerént egélszen el süllyedett, rész szerént csak meg feneklett, de még haszonvehető hajóknak:

El süllyedtek 's még most is a' víz alatt vannak; a' *Két Koldusoknak* nevezetű Amerikai hajó, Kapitány Normann vezérlése alatt: *Pádvai Sz. Antal* Spanyol hajó, Kapitánnya Dótero; egy Dánus hajó, melynek neve, az *Anyá és a' 4 leányai*; *Penelope* egy Török hajó; 's még egy Dánus hajó, mellynek neve a' *hat Fiuk*.

Meg feneklettek, de még haszonvehetők; *Aurora*, Swéd — *Providentzia*, Dánus — *Gustav*, Swéd — *Susanna Margaretha*, Hollandus — *Oroszlány és Daphne*, mind ketten Ausztriai — *Madonna* Török — *Avanturaro* Ausztriai — *Sokrates* Ausztriai — *Patron*, Ausztriai — és *Hennal*, Anglus hajók.

A' szélvész és tengerhánykodása (írja a' Triesti tudósító) még ekkor sem szünt meg, A' kikötőhely szája előtt látszanak állani még két hajók, a' mellyeknek egygyike Ausztriai, a' másika Dalmátiai hajónak tartatik ienni. Ezt az utolsót mind oda hagyták a' hajós legények, csak éppen a' Kapitány a' feleségivel 's egy 12 — 14 esztendősi fiátskájával maradott meg rajta. Ezek a' második nap jelt adtak egy ágyulövés által, hogy mennyen valaki segítségekre, de nem mehetett még ekkor senki. A' harmadik nap két ágyulövés által tettek hírt veszedelmes állapotjuk felől, 's egy fekete zászlót is függesztettek ki, hogy könnyörüljön valaki rajtok, és mennyen segítségekre. Bé is evezett eleséggel hozzájok egy tsonak.

Török Birodalom.

Konstantzinápoly, Dec. 24-dikén. Frantzia Oberster *Sebastiani*, Nagy Cairóban olyan jelentést tett a' Török Baschájánál, hogy ő az Első Konzul parantsolatjából ment légyen oda, hogy az Anglusoknak Egyiptomból való eltávozásokat sürgesse, 's hogy a' Porta és a' Beyk között való békekészennek helyre állítására, az Első Konzul közbenjárása felől tegyen ajánlást; hogy egyszer a' tsendekség helyre állván, a' Nagy Vezér és Frantzia Generál Belliard által kötött kereskedés béli Alku, gyakorlásba vétetődhesse: a' mely végre a' Frantzia kereskedést illethető foglalatosságoknak folytatások az Egyiptomban lévő Prufszus Konzulra bizattatott addig, míg a' Frantzia Kereskedésre ügyelő Bízós oda érkezhethet.

A' Török Bascha úgy felelt, hogy mind ezek a' dolgok igen kívánatosok lehetnek, azon kívül, hogy azt az ajánlást, mely szerént az Első Konzul a' Porta és a' Beyk között való békekészennek helyreállítására, közbenjáró kíván lenni, ő, a' Porta híre nélkül el nem fogadhatja.

Nagy Cairóból Damiettán keresztül *Jean d'Acre* várossába, vagy rövidebben *Acriba* ment *Sebastiani*, *Gezár* Baschákoz, a' kinek, mint az Egyiptomi Beyknek, hasonlóképpen a' Portával való meg békéllést javasolta, 's e' végre neki is az Első Konzul közbenjárását ajánlotta. Eleibe terjesztette *Gezár* Baschának, hogy a' Frantzia kereskedő hajók már ugyan oda is meg érkeztek volna, hanem arra, hogy a' kereskedés lábra állhasson, saúkséges képpen meg kívántatna a' Porta 's meg a' Bascha között való békekészennek. — Még

eddig Gezár Bascha sem fogadta el a' Sebastiané által tétetett ajánlást.

Spanyol Ország.

Karthagena, Dec. 29-dikén. Murciából Valenza felé Dec. 17-dikén indultak meg eö Spanyol és Hetruriai Királyi Felségek. Képzelné lehet, minémü pompával tette ezen utat, tsupa narants, páлма, és tzitrom fa erdök, 's ért gyümöltsökkal kevélykedö halmok között, két oly fényes Királyi familia, a' kiket 10 ezer ember kísér. Ide Karthagenába 22-dikben érkeztek meg, a' hol az innepekét áhétatossággal töltötték el. Dec. 27-dikén minden késéröit elő hivatta a' Hetruriai Királyné, és édes attyának a' Spanyol Királynak nevében drága ajándékokat oltott ki közöttök. Mingyát azután hajóra ültek, két kisdedeikkel a' Hetruriai Király és Királyné: kiknek 28-dikban a' Spanyol Királyi Familia egy tsonakon látogatóflokra menvén, egymástól érzékeny butszuzódások között váltak meg, 's a' Hetruriai Felségek még azon éj-jel el aveztek onnét.

A' fényességit ezen Királyi Familiák által tett útazásnak, meg lehet tsak ebböl is itelni, hogy az ö 10 ezer késérök között: 31 Papi személyek, 385 Testörzök, 6 Fö Konyha-Igazgatók, 23 pintzemesterek, 30 asztalteritök, 13 kenyérsütök, 16 viasgyertyafolgáltatók, 127 lakatosok, asztalosok; 6 szobaseprök; 18 majorság-tolltépök, 14 orvosok, Seborvosok és érvágók; 83 kotsisok, öszvérhajtók, és kengyelfutók; 277 lovászok, &c, találtattak. —

Olasz Ország.

Livorno, Jan. 7-dikén. A' Királyi Familia, minden késéröivel egyetemben, két nagy és két kö-

zép fzerű hadi hajókon, 9 napokig tartott szeren-
tsés utazás után, ide, épségben és egészségben teg-
nap réggel megérkezék.

Genua Jan. 12-dikén. Frantzia Oberster
Sebastiani Egyiptomban Syriában tett útjai
után ide érkezett, és ma Páris felé vette útját,
hogy ott az Első Konzulnál, és a' reá bizva volt
foglatatosságoknak miként lett végre hajtásokról
számot adjon. — A' *Bresti* kikötőhelyből 20
napi evezés után, meg érkeztek ide Argonaute,
Fougueur, és Hercules nevű Frantzia Linea hajók,
a' mellyek az itt lévő 2800 ugy nevezett Lengye-
leket fel vévén, és más két Linea hajókkal, a' mel-
lyek Korsika szigetén egy ott lévő Helvétziai Fél-
Brigadát veznek fel, egygyesülvén, útjokat egye-
nesen Sz. Domingó felé fogják folytatni. Most új-
ra 30 ezer emberekből álló fegyveres sereget szál-
littat a' Frantzia országlószék ezen szigetre, hogy
a' felkelt Feketéket meg hodoltathassa.

Róma Jan. 8-dikán. Az a' drága edény,
mellybe a' Hatodik Pius Pápa hamvai záratattva
vannak, a' múlt Dec. 31-dikén közönséges pro-
tzeffióval a' Sz. Péter templomából Civitavechiába
kisértetek, és ott ágyuk dörgése közben azon Al-
cion nevű Frantzia Fregátra helyheztetődék, mely
azzal Toulonba evez; a' honnét, mint már irtuk, Va-
lence várássába vitettetik, hogy az ott levő nagy
templom kriptájába az örök nyugalomra letéte-
dődjön.

A' Hetedik Pius eö Szentségének az Első
Konzultól ajándékba küldetett két kisdud hadi ha-
jónak neveik, Péter és Pál; a' 16, e' pedig 14
ágyus; mint ketten rézzel vannak meg verettetve,
és arra valók, hogy az Afrikai tengeri tolvaj ural-

kodók hajói ellen védelmezzék a' Pápa eö Szen-
 tsege Státussa béli kereskedú hajókat. A' Sz. Pé-
 ter nevünek homlokán a' Péter temploma szemléltet-
 tetik, a' melly felett a' hármás Koronát két an-
 gyalok tartják: a' Pál nevün pedig egy álló kép
 éppen azon szempillantatban abrázólja ezen Szen-
 tet, midön a' népet oktatja. — Az első hajó' há-
 tulsó részén a' nevezett Szentek 's a' Pápa képeik
 szemléltetnek, a' környülálláshoz alkalmaztatott irá-
 sokkal egyetemben. Leg alól ezek a' szavak ol-
 vastatnak: *Bonaparte ajándékozta Hetedik Pi-
 us Pápának.* A' hajós Kapitány szobátskájába
 van egy festett kép helyheztetve, melly által az a'
 hatalom abrázóztatik le, a' mellyet a' Khrifus
 adott az Apostólnak, midön néki a' menyország'
 külsait által adta. — A' Pál. nevün lévő Kapi-
 tány szobájában is nevezetes kép szemléltetik. Ez
 azt a' szempillantatott tünteti szembe, a' midön
Saulusból Paulus lett, azzal a' megdorgáltatás-
 sal egyetemben, hogy a' Keresztyéneket miért ül-
 dözi.

Frantzia Respublika.

A' Párisi Moniteur hószvasan ki adta a' Sz.
 Domingói vólt Fő Kapitány *Leclerc'* betegségé-
 nek és halálának a' napok következéseik szerént
 való nevezetességeit; melly dolog annyival méltóbb,
 hogy summásan mi is elő adjuk, mivel ebből jól
 által lehet látni az Északi Amerikából ezen szige-
 tekre által harapodzott úgy nevezett Sárga Hideg-
 nek rettentőségit:

„Oktob. 22-dikén reggel hetedfél órakor hivat-
 ta Leclerc ezen betegségre nézve Doktor Peyrét
 először magához, midön már fel lévén öltözve,
 éppen ki akart szekerezni, de oly gyenge volt,

hogy allg mozoghatott. A' fejét és mejjét felet-
 tébb fájlalta. A' Doktor mingyár észre vette ,
 hogy a' rothasztóhideg környékezte meg, mellyet ő
 Leclercnek már előre meg mondott vólt. A' hideg
 hol nagyobb hol kissébb mértékben jött el , és a'
 beteg feje, hol meg nehezült hol el kábúlt, gyakran
 fére beszélt és hofzszasan ájulozott. Dr. Peyre
 egyéb orvosi szereken kívül körösbogarat is ren-
 delt néki. Leclercné és fiatskája, látogatására men-
 tek 23-dikban és 24-dikben is: hanem felettébb
 szánakozván rajtok Leclerc , kérte a' Doktort, hogy
 ne botsássa őket hozzá. Oktob. 27-dikén olyan
 jól érezte magát, hogy, tsak a' Doktor nem en-
 gedte, de külömben ki szekerezett vólna, hogy az
 érette nyughatatlankodó népaek magát meg mutas-
 sa, 's azt meg nyugtassa. Ennek felette, éppen ekkor
 várta Brünet Generált is, hogy mihelyt jéz el ér-
 kezik, véle egygyütt a' város' térségire, egy oda
 előnyomólni mérészelt Fekete seregére kiüflön. Ok-
 tob. 29-dikéig ismét sok foglalatoflágba avatta ma-
 gát a' Doktor tanátsa ellen; Gen. Watrinnal egy-
 gyütt a' feleségit is meglátogatta; estve a' nedves
 időben ki ment; 's boszszankodott; hogy a' háza mel-
 lett lévő kis vadás-kertjit lássa, az ablakba könyö-
 kőlt; ismét ájulozni kezdett: hanem, megint ma-
 gához jött, 's ismét dologhoz fogott. Más nap új-
 ra rá jött a' hideg, a' bőre száraz vólt, a' szemei
 meg tüzeffedtek, igen gyakran fére beszélt, 's mint.
 hogy külömben is erőssen bé volt raggatva, tsak
 akkor pillantott egygyet-egygyet, mikor a' Dok-
 tor orvaffágal enyhítgette a' lankad't testet. Ugyan
 ekkor kegyetlenül kínozni kezdette a' vizelletet aka-
 dályoztató kö is; midön maga is érezvén utolsó
 órájának közeledését, már nem forgatott eleméjében

egyebet, hanem csak, hogy bátran és tsendesen halhasson meg. A' Generál-Stábot öfzöze hivatván, a' feleségéről és a' sziget' állapotjáról, szükséges rendelkezéseket tett. Valami fekete matériát (turhát) köpött gyakran, és a' szemeiből vér folyt. A' bőre fárgállott. Peyre ekkor, még két Doktorokat hivatott maga mellé. A' beteg igen gyakran befezllett fére: hanem mikor magához jött, vidáman és bátran viselte maga: ; gyakran feredett, és a' szíató flastromot még rakták a' lábaira. Hanem Nov. másodikára virradó éjjeli 12-tődfél orakor tsakugyan minden orvosi szerek mellett is elérkezett végezetre a' halál postája, avagy a' halállal való utólsó hajvívás, melly után egy órával a' beteg, a' Káp várossa béli nemzeti palotában ki múlt a' világból.“

Ez a' sárga hideg, melyben Leclerc meghalt, már félelztendeje, hogy kegyetlenkedik Sz. Domingon, 's leg inkább az Europai születésű embereket ostorozza. — A' Leclerc testinek meg balzsamoztatásakor, előbb minden tagjai erős palinkába (spiritusba) tétettek, 's a' nyelve a' szájából ki vétetett. A' fejit a' feleséginek egy fűrt hajával körül kötötték: az ő haját pedig a' felesége vette magához. A' szíve, agyaveleje, és belső részei, különös edényekbe, 's a' teste egy on-koporsóba tétetett, és ez, pamuttal 's jó szagú fűvekkel töltetett-meg.

A' Feketék hadikiáltása Sz. Domíngó szigeten, mikor vali próbát tesznek, ez: Ez a' Tousseintért való boszszuállás! — Mely igen néki keseredtek ezen Afrikai fekete emberek és kortsosok, a' revoluzió alatt nékiek tétetett, 's az után ismét vizsza vétetett ígéreteknek semmisége miatt

a' borszfúállásnak, vérontásnak, tsak ebből is meg lehet itélni, hogy nehányszor némely kissebb szerü Frantzia batteriákra, fegyver nélkül rájok rohantak, és azokat el foglalták.

Négy Lovas Regementeknek^a elofzlattatások felöl tett rendelést az Országglószék és néhány Gyalog Regementek öfzfe olvasztódtak, nevezetesen olyanok, a' mellyeket a' Sárga Hideg Sz. Dominó szigetén, a' Feketék' segedelmivel külömben is eléggé öfzfe olvasztott. Az eltörlődött Regementekből a' szebb emberek kifzemeltettek, és a' Konzularis Testörzök közzé tétettek által.

Minthogy a' *Galvanismusról*, az az ennek mind hasznos mind haszontalan volta felöl, egy idő óta, ki mellette ki pedig ellene való buzgóságból, 's még a' Galvanismus természetének kitanulására Párisban öfzfe állott társaság' nevével való vizsza-éléssel is, már sok külömbkülömb féle vélekedéseket botsátattak világ' eleibe, erre nézve ki hirdettette a' nevezett társaság, hogy azok, a' kik e' féleket szeretik olvasni, tsak azt tartsák ezen tarsaságtól ki adatott munkának lenni, a' melly alatt a' társaság' Elölülőjének és Titoknokjának neveiket látni fogják. — Ezen tárgyra nézve, mind azok a' kik a' Galvanismusnak igen buzgón pártját fogják, mind pedig azok, a' kik ezt egészfzen haszon nélkül valónak lenni erősfítik, egy formálog hibáznak.

Nagy és követésre méltó magasztalással írja le a' Moniteur a' *Tournay* várossa béli mostani Püspök *Hirn* ur válaságos keresztény atyai buzgóságát. Régi rendtartás volt ezen városban az, hogy az előkelőbb aszfzonyságok a' Püspök úrnál új elztendő' első napján dél után meg jelenvén,

ötet, mint atyokhoz tartozó leányi tiszteletek felől bizonyossá tettek, 's előtte némely áhétatos fogadásokat is tévén, azután külfömbkülömb játékokkal, 's frissítő, és vidámító italokkal 's tsemegélésekkel töltötték az időt. Most a' tisztelet Fő Pap azzal tette ezen innepi főglalatosságot nevezetesebbé, hogy egy érzékeny beszédet intézvén az özfze gyülekezett áhétatos afzszonyságokhoz, a' város szegényeinek állapotjokat írta le előttök, oly formálog, hogy az ő külfömben is érzékeny afzszonnyi sziveiket úgy meg illette, hogy kettőjük azonnal fel állván a' jelenlévők között meg indultak 's bőséges alamisnát gyűjtvén özfze, szep fundamentomát vetették meg a' város béli szegénység tápláltatására kívántató háznak, melynek maga a' tisztelet Attya vállalta magára az igazgatását.

A' Párisi fő Oskolában törvényt tanuló ifjak nem rég a' Sequana vizen lévő úg nevezett új-hídan setálván által, éppen akkor érkeztek oda, mikor egy öreg ember magát a' vízbe akarta ölni. Az ifjak meg illetődvén a' dolgon, rá vették az öregget, hogy mennyen vélek a' káveházba: hanem sok ideig alig vehették tsak arra is, hogy nevét meg mondja. Későre vehették ki belőlle, hogy ő a' nevezetes Báró Tottnak a' testvére volna. Látván az ifjak, hogy a' nagy szükségből származó kétségbe-esés miatt határozta légyen magát a' vízbe való szökésre, mindenik néki adta, a' mi kevés nálla volt.

Páris Jan. 15-dikén. A' Frantzia úg nevezett Nagy-Itélőbirónak 's egyszersmind Justice Ministernek esztendőnként való fizetése 200 ezer livrákra határozatott. Ennyi fizetése egygyik Ministernek sints: ellenben, e', minden héten két versben

tartozik szabad asztalt terítettű, mint a' Második és Harmadik Konzúlok. Magának senkitől nem szabad el fogadni a' hivatalt. *Talleyrandnak*, mint Külső Miniszternek, tsak 150 ezer Livra fizetése van, pedig ő is sokszor ad nagy asztalokat.

A' már tudva lévő *Senatus Consultum* szerént, a' Megtartó Tanátsnak tsak valami 30 vagy 31 tagjai nyerhetnének Szenatorságot (senatúrát, vagy szenátori jofzágot). De úgy hallatik, hogy jobban ki fogna terjesztődni ez a' *Senatus Consultum*. — Mire nézett légyen az Országlószék azzal, hogy az Országban szerteszéljel lévő nemzeti jofzágeknek egy' részekből, Szenátori jofzágek formáljon, 's azokkal a' Szenatorokat meg ajándékozza (dotálja); és meg azzal is, hogy a' Megtartó Tanátsnak közönségesen a' Rénus mellett és Piemontban, egy millió jövedelmű jofzágot adjon, olly feltétel alatt, hogy az abban való gazdaságot a' Szenátus maga folytattassa? meg tetfzik azon befzednek némely fontosabb kifejezéseiből, a' melyet az Országlószék három Küldöttjei közzül az egygyik akkor mondott el a' Megtartó Tanátsban, midőn ezt a' dolgot megerősítés végett ajánlotta: — „

„Szenatorok! (így szoll az Országlószék Küldöttje), a' Konstituzió 14-dik cikkelye szerént, az állandó nemzeti jofzágek rendeltettek a' Szenátusnak szükséges költségeire, 's tagjainak esztendőnként leendő fizettetésekre. Ezen fundamentos törvényen fundálta az Országlószék azon plánomot, melyet *Senatus Consultum* má való változtatás végett előtekbe terjesztetett. Abból, hogy egy milliónyi jövedelmű jofzágot tulajdon ga-

gazdálkodásokat alá bízott, ez a' jó fog közetkezni, hogy a' szántóvető emberek' sorsa, a' mezei munkásoknak egymást szüntelenül tserelgető félelmek és reménflegek, a' föld termékenyítése, javítása, 's azok a' próbatételek, mellyek által a' tudományos, de sokba kerülő *theorea*, a' foglalatoskodó de ehez nem értő, félelmes és bizontalankodó munkásokat, mintegy kézen fngvá vezeti, nem lesznek esméretlenek előttetek. Így közelről esmérhetitek ezen hasznos embereket. — „Hasonló jó fog folyni a' közönségre abból is, ha valami harminzegynek a' Szenátus tagjai között Szenatori jofzágok adódván, ezekben gyakran személyesen meg jelennek. Ottláthatják közelről a' falusiak szükségit, kívánságaikat; kitanulhatják a' közvélekedést, ott t. i. a' hol ezen véghetetlen nagyságú váraftól, mellyben illy sok féle indulatok és hajlandóságok, rész szerint uralkodnak, rész szerint szolgálnak annyi féle beszédek, zúgásaik, és lármázásaik által egymásnak, hogy sokszor a' bölts is meg botlik közöttök, távol lehetnek. Ezen melzfze lévő jofzágokban, magok tudósíthatják a' lakosokat az Országlószéknek valóságos tzelozásairól és intézeteiről, mellyek sokszor majd egészfzen ellenkező ábrázatba szoktak öltözni, míg hozzájok érkeznek. Itt társalkodhatnak a' haza igaz barátjaival, a' mesteremberekkel, mezei munkásokkal, kiknek szorgalmatosságokat, mértékletes tudományokat, nemes tselekedeteiket, az alacsony kunyhókban szükség sokszor fel keresni, ha meg akarja őket az Országlószék jutalmaztatni, a' mellynek gyakran az a' szerentsétlensége szokott lenni, hogy ezeket nem esméri. Ezen vidékekről fogják az oda esztendőnként el útazni fogó Szenátorok

hozni az Országglószéknek azt a bizonyos világságot, melly fzerént az, annakutánna a maga lépéseit és rendelkezéseit teheti. Az országnak ezen tával lévő szegeleteiben gyakorolhatják végezetre ály módon a Szenátorok, ezek a minden alattomban való mefterkedéseknek váloságos ellenségei, az igazi *patronátust*, és ezek tselekedhetik azt, hogy az Országglószéknek minden jó törekedései, az országnak minden részeire kiterjedhessenek és eljuthassanak.”

Helvétziai Respublika.

A Párisban lévő Helvétziai Konzúlta által tétetett intézetek fzerént, 3 Protestáns Kántonok, u. m. a Bernai, Tigurumi, és Baseli, és 3 Katholikusok, u. m. a Luzernai, Solothurni, és Freyburgi, fogják ennekutánna tserélve folytatni a Dieták igazgatását, 's ezen hatalom egy-egy esztendeig marad egy-egy Kántonnál. A Diéta, mindenkor azon Kánton fő városában tartózik öszsze gyülekezni, melly akkor a Direktor. — A Frantzia Respublikának még több fegyveres népet ad által Kapitulatzió mellett Helvétzia: de e maga, semmi álló katonaságot nem tart. — A Baseli Kántonban 64, mind jó familiából való 's gazdag személyek kértek passult, hogy Északi Amerikába mehessenek, mellyet hazájoknál előbb becsülván, ott akarnak meg telepedni.

Berna Jan. 14-dikén. Harmadnapja már, hogy olyan hit foly itt, hogy Konstántz városában mellyről olly sokat emlegettek a minap a Moniteur, 's a több Frantzia újság levelek, hogy az Anglus küldöttek ott főzték volna az utolsó

zendülést Helvétziában) Frantzia seregek szállottak bé. De ez még csak hir.

Szó volt a' napokban a' felől, hogy a' *Pays de Vaud* és a' *Fribourgi* Kanton öszfe tsatoltatván, ezek is egy kis Respublikát fognának ezután formálni. Most többet beszélnek; azt erősítik, hogy *Neufchatel* is, *Vallenginnel* együtt, ugyan ezen kitsiny Respublika részeivé fognának lenni, a' melly felől a' Frantzia Országlóság, és Pruszszus Udvar között az egygyezés már meg is vólua.

D á n i a.

Koppenhága, Jan. 8-dikán. Az a' Kommissió, mellyre itt a' tehénhimlő-oltásra való figyelmezés, 's annak jó regulák szerént való elintézése van bízva, egy irást adott bé nem rég a' Királynak, melyben azt írja le minden környülállások szerént, hogy az eő Felsége Státusszaiban mi némmű lépéseket tett légyen már ez a' himlő. — E' szerént a' múlt esztendő végeig, 6489 személyekbe óltatott bé a' Dánus tartományokban a' tehénhimlő — ennek felette 362 portzió óltani való matéria küldetett széljel. — A' nevezett Kommissiónak eddig tett tapasztalásaiból a' következő igazságok folynak: — A' tehén himlő óltalmazó szer a' gyermek himlő ellen. — A' tehén himlő óltásból semmi veszedelem nem következik, sem azon helyre a' hol az óltás esett, sem más részeire a' teitnek. — A' tehén-himlő óltás nem von semmi más betegséget maga után. Sőt némelly orvosok azt erősítik, hogy ha történetből a' béoltás ideje alatt valamelly betegség jött a' bé ólta.

tött személyre, nem vólt olyan nagy mértékben, mint külömben szokott. A' halandóság sem tapasztaltatott még eddig a' béóltatott személyek között jobban uralkodni, mint mások között, a' járvány nyavalyák alkalmatosságokkal. — A' tehénhimlő óltással tétetett tapasztalások után, már békét kell hagyni a' gyermek himlővel való óltásnak, mint a' melly, amához képest, ártalmas lehet; minthogy a' gyermek himlő gyakran egyéb nyavalyákkal is özfze köttetve lehet. — A' tehénhimlő matéria nem veszi el tellyességgel a' természetit. Itt lévő Doktor *Winslőw* egyenesen Angliából Jennertől küldetett himlő matériával több ezerekbe óltott, 's tsak egy történet sem adta magát elő olyan, hogy az óltás következesi és ismertető jegyei, mindenkor meg egygyezők ne lettek vólna.

—BCU Cluj / Central University Library Cluj

* * *

A' felettébb finom Spanyol Országai fajzásu Kosoknak el adásáról való Tudósítás.

A' Felséges Császári Királyi Familiának, Nemes Nyitra Vármegyében lévő, és Morva Országgal határos Holicsei Uradalmában, a' jövő Aprilis 25-dik napján, kiváltképpen szép 's valóságos Spanyol Országai fajzásu Kosok nagyobb számmal fognak közönséges kótyavetye által kézpénzbéli fizetésért el adattatni.

Azoknak bővebben való tudósittatások végett, a' kiknek ezen válogatott Spanyol Kosok' megvásárlására kedvek leszen, előre hírül adatik:

1) Mivel Ő Császári Királyi Felsége a' júharomnak maga Státusfaiban leendő meg nemesítése végett, Spanyol Országban újonnan számos

juhokat vásároltatott, és e' Mezei Gazdaságbéli nagy hasznú ágnak mind jobban jobban leendő tökéletesítését és kiterjesztését kívánnya; arravaló nézve azok a' valóságos Spanyol Országú szép Kosok, a' mellyek a' Felsőleges Császári és Királyi Familiának azon Uradalmában ekkorig maga közönségesen esméretes igen finom jühnyájainak tenyésztetésekre meg hagyattak, mostan árúba fognak botsáttatni, és el adatni.

2) Ezen árúba botsáttatandó Kosok a' rajtok lévő gyapjúval egyetemben fognak el adatni, hogy e' képpen minden, a' kinek azoknak meg vásárlására kedve leszen, azon gyapjúnak valóságos szépségéről vóltaképpen meg gyözettesen.

3) Hogy ezen vásárlásban kiki részese lehessen, tehát apró Ofztályokban, úgymint 1, — 2, — 3, — vagy leg fellyebb hat darabonként fognak azon szép Kosok árúba botsáttatni, és el adatni. —

4) Az illy el adás módja által minden a' Juh nemesítéséhez értő Gazda el érheti a' maga feltételét; és e' mezei gazdaság igen fontos ágának eleve való elkészítése, mint Ő Császári Királyi Felsőlege leg főbb tzellya magából foly a' dolog természetéből, minthogy kiki tettzése szerént, minden személy vallogatás nélkül, ezen vásárlásra meg jelenhet, és olly nagy számban el adandó igen finom Kosoknak meg szerzésében meg is nyughatik. Melly végre nézve

5) A' jelenvaló jelentés illy korán és kinek-kinek tudósítatása végett közönségessé tetetődik.
Bécsben Januárius' 20-dik napján 1803 esztendőben.